

2026

COMMERCE (FINANCE)

Paper : BCM0600904

(Treasury and Risk Management)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Choose the correct answer : 1×8=8

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

- (a) The market where short-term financial instruments are traded is called

হ্ৰস্বম্যাদী বিত্তীয় সঁজুলিৰ ব্যৱসায় কৰা বজাৰক কোৱা হয়

- (i) capital market

মূলধন বজাৰ

- (ii) money market

মুদ্ৰা বজাৰ

- (iii) derivative market

ডেৰাইভেটিভ মাৰ্কেট

- (iv) commodity market

সামগ্ৰী বজাৰ

(b) The immediate exchange of currencies between two parties is known as

দুটা পক্ষৰ মাজত মুদ্রাৰ তাৎক্ষণিক বিনিময়ক কোৱা হয়

(i) forward transaction

ফৰৱাৰ্ড লেনদেন

(ii) swap transaction

স্বেপ লেনদেন

(iii) spot transaction

স্পট লেনদেন

(iv) future contract

ভৱিষ্যতৰ চুক্তি

(c) Treasury management mainly deals with কোষাগাৰ পৰিচালনাই মূলতঃ বিষয়সমূহৰ কোনটো সৈতে জড়িত ?

(i) production management

উৎপাদন ব্যৱস্থাপনা

(ii) cash and financial risk management

নগদ ধন আৰু বিত্তীয় বিপদ ব্যৱস্থাপনা

(iii) human resource management

মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা

(iv) marketing management

বিপণন ব্যৱস্থাপনা

(d) The head of the Treasury Department in a bank or organization is usually the

বেংক বা সংস্থাৰ কোষাগাৰ বিভাগৰ মুৰব্বী সাধাৰণতে হ'ল

(i) Auditor / অডিটৰ

(ii) Treasurer / কোষাধ্যক্ষ

(iii) Accountant / একাউণ্টেণ্ট

(iv) Manager / পৰিচালক

(e) The institution responsible for regulating banking and treasury operations in India is

ভাৰতত বেংকিং আৰু ট্ৰেজাৰী কাৰ্যকলাপ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে দায়বদ্ধ প্ৰতিষ্ঠানটো হ'ল

(i) SEBI / ছেবি

(ii) RBI / আৰ. বি. আই.

(iii) NABARD / নাৰাৰ্ড

(iv) IRDAI / আই. আৰ. ডি. এ. আই.

(f) The process of completing financial transactions electronically without manual intervention is called

হাতৰ হস্তক্ষেপ অবিহনে ইলেক্ট্ৰনিকভাৱে বিত্তীয় লেনদেন সম্পূৰ্ণ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াটোক কোৱা হয়

(i) internal audit

আভ্যন্তৰীণ নিৰীক্ষণ

(ii) straight-through processing

ষ্ট্ৰাইট-থ্ৰু প্ৰচেছিং

(4)

(iii) risk management

বিপদ ব্যৱস্থাপনা

(iv) settlement process

বন্দৰস্ত প্ৰক্ৰিয়া

(g) The system used by banks for dealing in government securities and money market instruments is called

চৰকাৰী প্ৰতিভূতি আৰু মুদ্ৰা বজাৰৰ সঁজুলিসমূহৰ লেনদেনৰ বাবে বেংকসমূহে ব্যৱহাৰ কৰা ব্যৱস্থটোক কোৱা হয়

(i) negotiated dealing system

আলোচনামূলক লেনদেন ব্যৱস্থা

(ii) capital market system

মূলধন বজাৰ ব্যৱস্থা

(iii) treasury bill system

ট্ৰেজাৰী বিল ব্যৱস্থা

(iv) derivative trading system

আহবণশীল বাণিজ্য ব্যৱস্থা

(h) The risk that a borrower may fail to repay the loan is known as

ঋণ লোৱা ব্যক্তিয়ে ঋণ পৰিশোধ কৰিব নোৱাৰাৰ আশংকাক কিদৰে জনা যায় ?

(i) liquidity risk

তৰলতাৰ বিপদাশংকা

(5)

(ii) credit risk

ঋণ বিপদাশংকা

(iii) market risk

বজাৰৰ বিপদাশংকা

(iv) settlement risk

নিষ্পত্তিৰ বিপদাশংকা

2. Answer any six of the following : 2×6=12

তলৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention two instruments of the money market.

মুদ্ৰা বজাৰৰ দুটা সঁজুলি উল্লেখ কৰা।

(b) Write two differences between spot and forward exchange transactions.

স্পট আৰু ফৰৱাৰ্ড এক্সচেঞ্জ লেনদেনৰ মাজত দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

(c) State two functions of the foreign exchange market.

বৈদেশিক মুদ্ৰা বজাৰৰ দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

(d) Write two objectives of treasury management.

কোষাগাৰ ব্যৱস্থাপনাৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

(e) Mention two roles of the RBI in treasury regulation.

কোষাগাৰ নিয়ন্ত্ৰণত আৰ. বি. আই.ৰ দুটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

(6)

(f) What is meant by straight-through processing (STP)?

ষ্ট্রেইট-থ্রু প্রচেছিং (STP) বুলিলে কি বুজোৱা হয়?

(g) Define risk management in financial institutions.

বিত্তীয় প্রতিষ্ঠানসমূহত বিপদাশংকা ব্যৱস্থাপনাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(h) What is internal control in treasury operations?

কোষাগাৰ পৰিচালনাত আভ্যন্তৰীণ নিয়ন্ত্ৰণ কি?

(i) What is meant by hedging?

হেজিং মানে কি?

(j) What is Asset-Liability Management (ALM)?

সম্পত্তি দায়বদ্ধতা ব্যৱস্থাপনা (ALM) কি?

3. Answer any four of the following :

5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the structure of the foreign exchange market.

বৈদেশিক মুদ্রা বজাৰৰ গাঁথনি ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Explain the major instruments of the money market.

মুদ্রা বজাৰৰ প্ৰধান আহিলাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

26A/475

(Continued)

(7)

(c) Discuss the types of interest rate quotations.

সুতৰ হাৰৰ উদ্ধৃতিৰ প্ৰকাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(d) Explain the role of internal and external audit in treasury management.

কোষাগাৰ ব্যৱস্থাপনাত আভ্যন্তৰীণ আৰু বাহ্যিক নিৰীক্ষণৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Discuss the importance of information technology in treasury management.

কোষাগাৰ ব্যৱস্থাপনাত তথ্য প্ৰযুক্তিৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

(f) Explain the objective and significance of treasury management in financial institutions.

বিত্তীয় প্রতিষ্ঠানসমূহত কোষাগাৰ ব্যৱস্থাপনাৰ উদ্দেশ্য আৰু তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Discuss the methods used for measuring financial risk.

বিত্তীয় বিপদ জুখিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা পদ্ধতিসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(h) Explain how treasury management helps manage liquidity risk in banks.

কোষাগাৰ ব্যৱস্থাপনাই বেংকত লিকুইডিটি ৰিস্ক পৰিচালনা কৰাত কেনেদৰে সহায় কৰে, ব্যাখ্যা কৰা।

26A/475

(Turn Over)

4. Answer any *two* of the following : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the capital market and its major securities.

মূলধনী বজাৰ আৰু ইয়াৰ প্ৰধান প্ৰতিভূতিসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Discuss the functions and scope of treasury management.

কোষাগাৰ ব্যৱস্থাপনাৰ কাৰ্য্যাবলী আৰু পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(c) Analyze the regulatory framework governing treasury operations in banks.

বেংকসমূহত কোষাগাৰৰ কাৰ্যকলাপ নিয়ন্ত্ৰণ কৰা নিয়ন্ত্ৰক কাঠামো বিশ্লেষণ কৰা।

(d) Discuss the major techniques used in managing financial risks in banks.

বেংকসমূহত বিত্তীয় বিপদ পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহৃত প্ৰধান কৌশলসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(e) Analyze the concept of Value at Risk (VaR) and its importance in treasury risk management.

ভেলু এট ৰিস্ক (VaR)ৰ ধাৰণা আৰু ট্ৰেজাৰী ৰিস্ক ব্যৱস্থাপনাত ইয়াৰ গুৰুত্ব বিশ্লেষণ কৰা।

★ ★ ★